

her i Tinget i 1889 om Forandring i Rigsrettens Sammensætning. Da blev det netop meget stærkt og indtrængende fremhævet, at det var der, Fejlen laa, og at man kunde gøre adfælligt, hvis man kunde opnaa at faa en Rigsret saaledes sammensat, at der deri laa en Betryggelse for begge Tings Rettigheders Opretholdelse. Dette er imidlertid fraveget, det er endog i den Grad fraveget i Søndags, at da det ærede Medlem talte her, jagde han ligesom, at dette Ting kunde ikke skabe Ret af nogen forbindende Kraft. Jeg ved ganske vist, at han benægtede dette, men jeg kunde ikke opfatte Ytringen anderledes end som en Tilslutning fra hans Side til, at Retsspørgsmaalet maatte afgøres i Rigsretten i dens nuværende Sammensætning. Hvis Betydningen var saaledes, som jeg opfatter den, saa ser jeg ikke rettere, end at saa er Højres Sejr givet paa alle Punkter, og ethvert Børn for Forfatningen mangler. Hvis Stillingen havde været den, og det har jeg sagt ikke blot her, men det har jeg gentagne Gange tilladt mig at udvilde lige over for mine Vælgere, at var der Spørgsmaal om Ansvaret og om Tilgivelse, saa spillede dette Punkt for mig en mindre Rolle, fordi Hævnerrighed er ikke noget af det, man særlig skal holde paa; det, som det gjaalder om, var en Garanti gennem en Grundlov. Derfor har jeg i sin Tid for mit Vedkommende ivrig anbefalet en Forhandling paa Grundlag af det Holsteinske Forslag. Hvis derfor Stillingen havde været den, at der havde foreligget en Beslutning fra begge Rigsdagens Ting om Indbringelse af en ny Grundlov, om at forandre Grundloven i visse Punkter, saaledes at man kunde se, at der skabtes en Betryggelse for Fremtiden mod fremtidige Forfatningsbrud, saa vilde jeg have anertendi det og eventuelt altsaa have forment det rigtigt at indtage ganske det samme Standpunkt over for det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds, som indtoges af den Taler, der nys havde Ordet. Det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds vilde saa i Virkeligheden være i Overensstemmelse med sine tidligere Udtalelser og sin tidligere Stilling. Det har jo altid været dette ærede Medlems Stilling, at han har stillet sig noget anderledes i militære Sager end en vis anden Del af Venstre, og jeg kan meget vel forstaa, skønt det ganske vist lyder lidt mærkeligt, at han, der siger, at han altid har været Modstander af Kjøbenhavns Besættning, og at han i dette Spørgsmaal ikke har ændret sin Opfattelse, i Gaar gik ind paa at knytte hele Landets Fremtid og militære Udvikling netop

til denne Fæstning, og til en Omdannelse af vor Hærorden i Herhold dertil. Men jeg vilde dog have kunnet forstaa det, hvis Stillingen havde været den, at han og de Fjolt af det tidligere Venstre, som følge ham, kunde se, at der var skabt nogen som helst Ret af Garanti mod fremtidige Forfatningsbrud. Men det kan jeg aldeles ikke se, der er, og derfor har jeg heller ikke den Forventning eller den Mening, som det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Bertelsen) havde; jeg har den Mening, at det er givet, at Forfatningskampen kommer op igen, og at dette er aldeles uundgaaeligt, naar det ikke i Lovsform bliver sleet fast, hvad der skal være Ret i Landet, eller man faar en Institution, der er saaledes indrettet, at det ene Ting ikke paa Forhaand kan sikre sig, at det andet Ting bestandig faar Ret i juridisk Forstand, altsaa faar Ret ved denne Beslutning. Saa bliver da Spørgsmaalet, hvad der skulde være det forbindende ved denne Beslutning. Det skulde vel saa være to Ting. Det ene skulde være, om denne Beslutning var et Udtryk for en Praksis; men det er den jo aldeles ikke. Man har jo den Opfattelse, at der kan dannes en konstitutionel Praksis gennem Sædvaneret gennem mange Aar; men er det Tilfældet her? Den er jo aldeles ikke Udtryk for nogen Praksis, hverken nogen hidtidig eller nogen fremtidig Praksis. Den binder ikke noget i Lovsform og heller ikke paa den Maade, at der er nogen Autoritet til at hævde den; den er derimod et Udtryk for — og dert er jeg enig med det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds — den er i Virkeligheden en Omgaaelse, ja, delvis en Godkendelse af det, der er sleet. Hvis man havde givet Folkettingen i alt Fald delvis Ret, saa vilde der ganske sikkert ind i denne Beslutning være kommet Udtalelser, hvorved Landstinget havde erklæret, at dets Fremgangsmaade, om den end af Tinget ansaas for reelt berettiget under de foreliggende Forhold, dog formelt var ulovlig, men noget saadant er jo end ikke anthydet i Beslutningen. Der er ikke et Ord om, at Landstinget egentlig erkender, at dets Fremgangsmaade med de provisoriske Love er formelt ulovlig. Nu vil man sige: Ja men dert, at man udtaler, at noget saadant, som der staar i Beslutningen, bør slet ligge en saadan Erkendelse. Men jeg vil stadig vel sige: Nej, det gør det ikke. Det virkelige reelle Forsvar fra Højres Side for Provisorismen paa alle Omraader er Nødstilstanden, den paatrængende Nødvendighed, og i det Øje